

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ES MEZŐGAZDASÁGI LAP

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
TULAJDONA.
TELEFON: 158 szám.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYVE.
MEGJELENIK MINDEN HÓ 1.-ÉN ÉS 15.-ÉN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lei, rendes tagdíja évi 200 lei, kisgazdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lei. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lej pótdíj ellenében kapják. ☞

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

AZ E. G. E. TITKÁRA.

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lei Negyed évre 100 lei
Fél évre 200 lei Egyes szám 8 lei

Felhívás a tagsági díjak befizetésére.

Az E. G. E. alapszabályai értelmében a tagsági díjak befizetése minden év január hó 1-én esedékes. A tagdíjak befizetésére korábban is felhívtuk Tisztelt Tagtársainkat és ismételtelen is kérjük mindazon hátralékos Tagtársainkat, akik ezideig még nem fizették be tagdíjukat, sziveskedjenek azt e sorok olvasása után az E. G. E. titkári hivatala címére beküldeni, mert egyesületünk a reá háruló nagyfotosságu feladatoknak csak úgy tud megfelelni, ha a közös cél érdekében tagjaink részéről erkölcsi támogatás mellett, kellő anyagi támogatásban is részesül. A hátralék összege minden hátralékos tagtársunknál a címszalagon van feltüntetve.

Nemzeti vagyon.

I.

A nemzetek nemzeti vagyonát a nemzet egyetemének, az összességnek leiki — szellemi, erkölcsi javai és testi javai — anyagi javai alkotják. Ennek a vagyonnak a pénz nem valóóságos alkotórésze. Csak eszköz: lelkijavak és testijavak szerzésére és gyarapítására.

Ilyen értelmezését a *nemzeti vagyonnak* nagyon régen volt alkalmam megtanulni. Érdekes a története. Ezért elmesélem.

A hallei tudományegyetem mezőgazdasági intézetének egyik tudós tanára Bulgáriából és Boszniából jöve, Erdélyben is körülutazott a juhtenyésztés és a juhtajték megismerése végett. Kalauzolásommal megismerélte az akkori kolozsmonostori gazdasági tanintézet (a mai Kolozsvári Gazdasági Akadémia) juhnyáját és juhsajt készítését a kardosfalvi tanyán. A már akkor híres monostori sajtot is kóstolta és dicsérte is.

Másnap felkerestem szállásán bucsuzásra. Ekkor kaptam az oktatást. Csak a velejét közlöm.

Erdélyi körutjában sok birtokosnál megfordult. Mindenütt szívesen fogadták. De mindenütt látta, hogy többet költenek lóra, kutyára, vadászatra, ennire-innira, mulatságra, fényűzésre, mint amennyit a nemzeti vagyon gyarapítására költenek. Nem becsülik meg a

krajcórt, nem teszik félre a félretehető forintokat, a szükség idejére.

„Egyetemi tanár vagyok”, mondotta. „Két nagy házat szereztem már. Kocsit, lovakat, cselédeket tarthatnék, mégis három szobában lakunk, a feleségem vásárol be mindennap, csak bejárónét tartunk. Azonban nagy összeggel tudtunk rendre-rendre hozzájárulni ahhoz a tőkéhez, amit a német nemzet összegyűjtött, amiből a tudományt, az irodalmat, a művészetet, a mezőgazdaságot, az ipart gyámolítja, a nemzetivagyon szellemi és anyagi javait gazdagítja. Amiből erőt merített a Birodalom teremtésére 1870—71 esztendőben.”

*

Amit a német professzor mondott, ugyanazt mondotta, a *velejét* nézve Magyarország pénzügyminisztere, úgy 48 esztendővel később, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület rendes őszi ülésén, 1926. október 26-ikán, a mezőgazdasági hitel kérdésének tárgyalása alkalmával. „A takarékoság gondolatát az egész vonalon keresztül kell vinni”, mondotta a pénzügyminiszter és kijelentette, miszerint „ugy látja, hogy a magángazdaság nem takarékoskodik. Sokkal nagyobb erő van a félretett fillérben, mint a selyemharisnya vásárlásában.”

Magyarország 3 esztendővel ezelőtti pénzügyminisztere a selyemharisnyával — ütött a szegfejtére. Ha rólunk is szó lett volna a pezs-gővel, a bankettekkel, a saját autóval, az „ősi-szokásszerint reggelig tartó” falusi bállal stb.-vel is üthetett volna a szegfejtére.

Mennyi sokat lehetne „félretenni” abból, amibe az enni-innivaló, a cigány, a benzín, a selyemharisnya, a csupaszhát felemésztenek, kivált az olyan falusibálon, ahol „Erdély legszébb magyar (?) leányát” az „Ellenzék” „szépségversenygyőztesét” is elővezetik.

Milyen szépen gyarapodnék az Erdélyi Gazdasági Egylet falufejlesztési, szervezési, vándortanítói alapja, ha odajuttatnák, amit „félretenni lehetne” abból, amibe a mulatságok, a bálók kerülnek.

Mennyi jó könyvet tudna az E. G. E. kiadni és jutányos áron forgalomba hozni, kézbejuttatni abból amit félretenni, megtakarékoskodni lehetne. Könyveket, amikből földmivelő-népünk lelkijavait és testijavait gyarapíthatná, a még meghagyott kevés föld, a szülőházához kötő egyetlen nemzeti vagyonunk megtartására.

Báthori Erzsébet lelkiéletének fejtegetése, Haller Zsuzsanna szerelmeinek feltalálása és sok más egyebek előráncigálására akkor is elég idő leszen, amikor elvonult az erdélyi magyarság egéről a zivatar. Amikor megnyugodhatunk hogy — ott leend sirunk is, ahol bölcsőnk ringott. Ahogy a poeta mondaná.

Valamelyik „nagy államférfi” mondotta valamikor régen, hogy „amelyik nép nem hajlik a szép szóra — koldussá kell tenni, majd hajlik akkor.”

Az erdélyi magyarság egyeteme még mindig nem foglalkozik behatóan a „*hovajutottunk*” kérdésével. Csak olyan módon foglalkozik, miként napisajtója — állítólag a „közvélemény” tolmácsolja — foglalkozik. Szóvirágos, hangos szavu velőnélküli cikkek mindenről, még arról is, hogy „koldussá lettünk”, — de semmi tervszerű foglalkozás azzal, amit tenni kellene, hogy a koldustarisznyát szegre akaszt-hassuk, a vándorbotot sutba tehessük. Csak úgy ömlenek a cikkek, hogy Ady így, Ady úgy, hogy ki a nagyobb írónk x-e, vagy y? Émelygésig dicsérik egymást és a sibai bölényt. (Okosabb lett volna „*A sibai mēnokról. A régi híres mēnesek egyike megszűnésének okairól*” szóló, sokra tanító könyvet — írta báró Wesselényi Miklós, 1829 — újra kiadni.) A bankokról, a gyáriparról is ömlenek a cikkek, kö-zöltetnek a szakvélemények, az erdélyi magyarság tulnyomó nagyrészének, a földmivelő-népnek életkérdésével egy egy cikornyás vezércikk és néhány műtrágya reklám és egy-egy gazdasági hír foglalkozik — nagy ritkán.

Az erdélyi magyarság kormányzója még mindig nem eszméltek arra, hogy a koldustarisznya és a vándorbot ellen a nemzeti vagyon anyagi részének gyarapításával küzdhetni, *ezidőben*, legeredményesebben. Hogy csak egy erős mezőgazdasági központi szervezet tudna a földmivelők százezreinek terhén könnyíteni, népünk rendeltetés szerinti vezetői segítségével. Ezeket kell a közreműködésre felkérni, megnyerni.

Nemzeti vagyonunk legtöbbet érő és jelentő része a föld. Meghagyott kevés földünk. Amit tervszerűen folyton tapasztani igyekszik — a sorskeze (amit a dezmeri birtok dolga is bizonyít). Megtartani, ami megmaradt csak a szaktudás gyarapításával és a krajcárral való takarékoskodással lehet. Ki kell tartanunk addig is, míg a kormányzat gazdasági politikája megváltozik és nekünk is felvirul. Szaktudás-sal kevés földön is élni lehet, gyarapodni le-

MINERVA

Biztosító r.-t.

Igazgatóság: Cluj-Kolozsvár, Regele Ferdinand (Ferenc József-út) 37. sz. Saját székházában.

Vezérképviselők:

Kolozsvár, Nagyvárad, Temesvár, Marosvá-sárhely, Brassó, Szatmár és Arad.

Főképviselők:

Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Nagy-Szeben, Lugos, Zilah, Szászrégen, Dés, Gyulafehérvár és Beszterce.

Erdélyrészi képviselő:

Az Erdélyi Gazdasági Egyesületnél, Kolozsvár, Attila-utca 10. szám.

A társaság foglalkozik a biztosítás minden ágazatával. — Más társaságnál érvényben levő biztosításokat felelősség mellett olcsóbb díjjal átvesz.

Képviselők: Minden községben. Az Erdélyi Gazdasági Egylet tagjai díjkedvezményben részesülnek.

Allatbiztosítás! ☞ Minden gazdának kötelessége a „Minervánál” biztosítani!

het. Torozás nélkül, keresztelők-lakodalmi költségek apasztásával, stb. stb.-vel, összefogással még félretenni is lehet, lapokra, könyvekre, szükség idejére.

Most került a kezembe a magyar nép javát munkáló hetilapunk egyik újabb száma. A kitűnő első cikkben olvasom, hogy: „ma már egyre tisztábban láthatjuk, hogy a kisebbségi kérdés, nemcsak és elsősorban nem politikai kérdés, hanem kulturális kérdés.” Egyszerű gazdaszemmel, bizony úgy ítélem, hogy az erdélyi magyar kisebbségi kérdés: elsősorban gazdasági kérdés. Vagyon kérdés. A föld kérdése.

Amelyik kisebbség univerzitása megtartani tudja földjét, gyarapítani tudja vagyonát: megtartani és gyarapítani tudja kulturáját — minden ellenkező szándék dacára is. Amelyik nemzeti univerzitás elszegényedik — rendre, lassan nemzeti kulturája is elszegényedik. Már pedig mi „gazdaságilag évről-évre hátrafelé megyünk”, írja ugyanaz a hetilapunk, pár sorral hátrább második cikke elején.

Ennek a „hátrafelé menésnek” az értelmét körmönfont fogalmazással, de mégis megérthetően magyarázza kiváló vezércikkírónk „Spectator”, az „Ellenzék” című napilap szeptember 13-i számában „... a kisebbségek pusztulását ma nemcsak a politikai nyomás számszoros fokozása, hanem a kegyetlen gazdasági megsemmisítés tudatos rendszere is okozza... Nincs reformtörvény, nincs sarkalatos rendelet, melyben *aggodalmas gonddal* ne törnének a kisebbségek szellemi és anyagi státusára...”

Nos és ezzel a „tudatos rendszerrel”, ezzel az „aggodalmas gonddal” kieszt eljárásal szemben; mit tett 10 esztendő folyásán a

kellene, mint az apostolok. Akik szivből szeretik nemzetüket s mentésére készek. A falu-fejlesztésre, a népmívelésre, a szesz ellen való küzdelem, a gyermekhalandóság ellen való küzdelem — lelkeszeink és tanítóink segítségével: meddő erőlködés. Beállítandó gazdasági vándortanítóink*) csodálatos eredményt fognak elérni lelkeszeink és néptanítóink közreműködésével. Ezek fogják a falu gazdái között megtalálni, aki kezébevenné a zászlót és a sor élére állni hajlandó is, alkalmas is.

Dr. Szentkirályi Ákos.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet megkezdi a kolozsmegyei földmivesek szervezését és a gazdaköri fiókok alakítását.

Gazdaggyűlések Bánffyhunyon, Alsójárán, Gyuluban, Hidalmáson, Mákon és Inaktelkén.

Ez év február havának 2. napján az Erdélyi Gazdasági Egylet által Kolozsvárra összehívott gazdaggyűlés egyhangúlag elhatározta, hogy Erdély magyar földmivelő népének egy egységes szervezetbe való tömörítése érdekében széleskörű mozgalmat indít.

Az E. G. E. alapszabályai és azoknak a gazdaköri fiókok alakíthatása céljából a törvényeszként által kívánt módosításai jóváhagyatván, az egyesület az idei év őszén megkezdi Kolozsmegyében is a magyar földmivelő népnek szervezését az alábbi programtervezet szerint.

Az erdélyi magyar földmivelő nép gazdaköri gyűléseinek miatt a gyakran megismétlődő üdözések által megfélemlítve nem merte folytatni éveken át gazdaköri életét. Most azon-

termése az alatt elérne, kiperegne, megsemmisülne és a káránál egybe nem maradna. Szakadatlan, küzdelmes munkával forgatja meg a kisgazda évente egyszer szerény kis tőkéjét 3-5% kamatozással, míg az iparos és kereskedő 3-4-5-ször is megforratja tőkéjét mindannyiszor több, kevesebb de mindig bizonyos 10-20-30%-ig menő haszon hozzászámításával.

Erdély magyar kisgazdanépe másra mint önmagára nem számíthat. Ezért fontos az, hogy minden falu megalakítsa a maga gazdakörét, hogy minden kisgazda tartsa erkölcsi kötelességének a gazdaköri tagok sorába való belépést és gazdahűséggel ápolja a közös gazdasági célokért önzetlenül dolgozó falusi gazdakörét.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet az idei év folyamán két falu-fejlesztési tanfolyamot rendezett eddig. Az egyiket a Szilágyságban Zilahon, a másikat a Székelyöldön Sepsiszerenygyörgyön. Ezeket a tanfolyamokon megmutatta az utat, amelyen a falu vezetőinek haladniuk kell a nép gazdasági téren való vezetése tekintetében.

Ezen a csapáson indul el az E. G. E. kolozsmegyei szervező útjára a február hó 2-i gazdaggyűléstől nyert megbízás alapján. Az E. G. E. november és december hó folyamán a vármegye nyugati részét szervezi be. A keleti részét karácsony után keresi fel. A falvak népe örömmel és tárt karokkal várja az E. G. E. kiküldötteit, mert hasznos tanácsaitól anyagi helyzetének javulását is reméli.

Kolozsmegyében hat körzeti gyűlést fog tartani e két hónap alatt az Erdélyi Gazdasági Egylet az alább megjelölt napokon és községekben. Ezekbe a községekbe fogja összehívni a környékbeli községek földmivelő népét az

Porzol porpác nélkül magot sohase vessél!

két milliónyi erdélyi magyarság, másfél milliót számláló földmivelő népe mentésére?

Még azt sem cselekedte tetteivel, amit Spectator azonban nem tart említendőnek, nem lévén magas politika, hogy egy erős, a napi anyagi gondoktól mentesített mezőgazdasági központ szervezését lehetővé tette volna, az anyagi státusunk ellen irányított vágások kivédésére.

A meghagyott kevés földet pedig csak „tudatos rendszerrel” és „aggodalmas gonddal”, tervszerű irányítással lehet megtartani. A napról-napra való apadásnak gátat vetni — csak váltott egységes vezetéssel lehet.

Nemzeti vagyonunk nélkülözhetetlen része a föld. Nemcsak azért, „mert a föld a legnagyobb és legbiztosabb termelő” — amint H. Ford, amerika leghatalmasabb gépgyárosa is elismeri „Életem és működése” című könyvében, hanem főképpen azért, mert ha a zivatárok kimossák a földet lábunk alól — akik megmaradnak, ujhazát keresni mehetnek, ujságíróstól, poetástól, pártostól...

Gyakorlati pályára kell terelni érettségizett fiainkat is. Nem pedig egyetemekre ösztönözni ingyen élelmezéssel. Érettségi tudással, műveltséggel, ha csak földmives iskolát végezve, hazamegy a faluba a fiú, akárcsak 10 holdon is gazdálkodni — többet segíthet a nép sorsán, mintha egyetemi diplomával városba telepedik le. És amikor odáig ért, a szülők 10 holdja is idegenkézre került.

Lelkeszi pályára, tanítói pályára buzdítsuk fiainkat. Vezetők kellene népünknek. Olyanok

ban reméljük elérkezett az ideje annak, hogy a hatóságok védelme és támogatása mellett a földmivelő nép megbeszélhesse keserveit, bajait gazdakörében, mert súlyosabb gazdasági körülmények közt nem volt még a nép, mint ma. A horribilis adók, a pénzhiány, magas kamatláb, alacsony gabonaárak, maximált hus és liszt árak, magas fuvardíjak, a termény értékesítés teljes csődje, stb., olyan súlyos megpróbáltatásoknak teszik ki a kisgazdákat egyénként és összesen, amelyek a kisgazdák jelentékeny százalékának a teljes anyagi romlását fogják előidézni.

Az erdélyi magyar földmivelő népnek minden erejét össze kell szednie. Gazdakörökbe kell tömörülnie. A legridegebb számításokkal legakaratkosabban kell élnie, hogy megtarthassa azt, amit eddig megmentenie sikerült. Ehez a nagy lemondáshoz és önmegtartóztatáshoz a gazdakör kell a lelki erőt adja. Sok helyen már is csaknem állati sorsban él a magyar kisgazda leredukált igényeivel. A földmives nem mehet sztrájkolni mint az ipari munkás és nem zárhatja be a műhelyét vagy üzletét, mint az iparos vagy kereskedő, mert a gazda munkás és munkaadó egyszemélyben és a fagytól, jégtől, árviztől stb. elemi csapástól megtizedelt

*) Örömmel olvasom az E. G. E. 1929. X. 1. számában Kovács Dezsőné értékes felolvasásának ismertetése rendén, hogy a romániai Magyar Nők Szövetsége „most az ősszel egy gazdasági vándortanítónőt indít útnak”. Ime a nők járnak elől a jó példával. Az E. G. E. bizonyára követni fogja.

időszerű gazdatársadalmi kérdések megbeszélése céljából.

A gyűlések körleti beosztása és időrendje a következő:

November 10-én Bánffyhunyon. Dámos, Jákótelke, Ketesd, Körösfő, Nyárszó, Sárvár, Farnos, Szilána, Zsobok, Kispetri Magyarbikal, Kalotaszentkirály, Magyargyerőmonostor, Magyarókerke, Magyarvalkó községek részére.

November 24-én Alsójárán, Magyarléta, Magyarfenes és Tordaszentlászló községek részére.

December hó 1-én Gyuluban, Magyarlóna, Szászfenes, Nagykapus és Kiskapus részére.

December 8-án Hidalmáson, Középlak, Zsombor, Váralmás, Bábony részére.

December 15-én Mákon, Szucság, Méra, Vista, Türe, Nádasdaróc, Bogártelke részére.

December 22-én Inaktelkén, Egeres, Jegenye, Gyerővásárhely és Nagypetri részére.

„Transylvánia”

Faiskola és Szőlőoltványtelep Aiud—Nagyenyed.

Nagyobb mennyiségű fa- és szőlőoltvány a legolcsóbb árban beszerezhetők.

Árjegyzék ingyen! 266

Minden céltudatos gyümölcsstermelő részére nélkülözhetetlen a gyümölcsfák betegségei és kártevői ellen

Kérjen ingyen ismertetőt!

Télen: „DENDRIN vagy NEO-DENDRIN”

vizben oldódó gyümölcsfakarbolineum „SOTOR” hernyóenyv. Avenarius-féle OLTÓVIASZ és POMRIN vértetükátrány.

Nyáron: „POKSI” nyári permetezőszer

Románia részére gyártja és forgalomba hozza: MOSKOVITS IPARTELEPEK R.-T. ORADEA.

A gyomos vetés.

A jövő évi termés biztosítására már most gondolnunk kell. A vetőmagot a csépléskor a legtisztább és legegészségesebb állagú gabonából tegyük félre és a magot már a cséplőgéppel is minél jobban kitisztítani törekedjünk, mert már a kisczárda is másképp gondolkodik, mint a világháború előtt, mert sokra megtanította őket a szükség és a nyomorúságos helyzet. A gabonafélék között nagy mennyiségben föllépő gyom a gabonaféléktől elveszi a táplálékot és nedvességet, azokat elnyomja s így a termés silányabb is, kevesebb is s emellett a kitisztítása sok munkába kerül.

A gyomosodás okai legtöbbször a következők:

1. A vetőmagot nem tisztítjuk ki elég gondosan az elvetés előtt. Sokan már kirostálják s ezzel azt hiszik, hogy megtették mindent, pedig ez még nem elég. A rosta a vetőmag körül sok gyommagot, pelyvát, szemetet, törött magot kivisz, de nem válogatja ki abból a gömbölyű gyommagvakat, mivel azok a rostan át nem hullanak. Ezek csak konkolyozóval választathatók ki. Ilyen gépet azonban kevés gazdánál találunk, pedig ezt beszerezhetné minden község gazdája, s akkor a közös konkolyozóval télen át minden gazda elvégezhetné a konkolyozást, mivel erre télen bőven telik az időből. Azonban ma már tulajdonképpen ez sem kielégítő eljárás. Ma, ha a nagyvilággal a gabona-termelésben a versenyt tartani akarjuk, a vetőmagot e célra szolgáló különleges tisztítóművekkel kell tisztítanunk s illet, szövetkezeti alapon minden nagyobb község gazdáinak be kellene szerezniök.

2. A gabonafélék learatása után nem buktatjuk le azonnal a tarlót. Ha ugyanis azt későre hagyjuk, a gabona tarlója közé az aratáskor kipergett gyommag ott marad, az őszi ugarolással a földbe kerül, ott kitelel s a tavaszi vetés után kikelve évről-évre szaporodik. Ha ellenben a tarlót azonnal lebuktatjuk, a tarló közé került gyommag már kevés nedvesség mellett is kicsirázik s az őszi szántással leboritva nemcsak ki nem kél többé, hanem még trágyául is szolgál.

3. Az acatolást vagy gyomkiszurkálást sok gazda nem végzi, vagy rosszul végzi. Ha mi azt kiszúrjuk, ha nem vész is ki teljesen, az új hajtás aratásig nem bír magot érlelni s így jövőre már kevesebb lesz a gyom.

Ha aztán az acatolást mindenki elvégzi, a magról szaporodó gyom (főleg az „acat“ nevű) lassanként kipusztul az egész határból.

A gyökérről szaporodó gyomok azért is szaporodnak el, mivel a tavasziak alá történő őszi szántást igen sok kis gazda elhanyagolja, pedig ezeket csakis ezzel lehet elpusztítani.

5. A gyomok elszaporodásának sokhelyt az az oka, hogy a kisczárda még most is többször egymás után termelnek gabonaféléket, s így a gabona közt megérlelt gyom magját a tarlóba elszórva ezek ismét gyomot nevelnek. Még ha a gabonafélék után kapásokat termelünk, a helyesen végrehajtott többszöri kapálás a gyomnak a terjedését alaposan meggátolja.

Törvények, rendeletek.

Döntés a szövetkezetek üzleti könyveinek bélyegilletéke ügyében. A központi illetéki bizottság egyik leutóbb tartott ülésén a következő határozatot hozta: A bélyeg-törvény a szövetkezetek részére nem engedélyez speciális illetéket az üzleti könyvek lapjai után, hanem csak a törvényes illeték 1/4 részének fizetését írja elő. Ennek következtében ezen szövetkezetek az üzleti könyvek minden lapja után a január 1.-i és július 21.-i törvények által felemelt 3 lejes illeték (3.96 lej) egy-egy lapra, vagyis laponként 99 bani bélyegilletéket kötelesek fizetni az üzleti könyvek után.

IRODALMI SZEMLE

Dr. Nagy Endre könyve a falufejlesztésről.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet Irodalmi és Könyvkiadói Osztályának elnöke dr. Nagy Endre Szamosmegyei Gazdasági Egyleti titkár tollából egy füzetet adott ki. „A gazdakörök szervezéséről és vezetéséről” címen. Katasztrófális gazdasági viszonyaink között aktuálisabb sohasem lehetett volna az EGE-nek ez a kiadványa. Dr. Nagy Endre világosan és a falusi földművelő nép által is könnyen megérthető modorban írja le, hogyan lehet és kell a falusi magyar földművelő népet gazdakörbe szervezni, vezetni, irányítani. Mi a célja, hivatása és munkaköre egy gazdakörnek és mi a feladata a falusi földművelő nép vezetőinek a mai körülmények között. A kis és nagy gazda, pap és tanító valamennyien haszonnal forgathatják e könyvet és azt mondhatnók, hogy e füzet nélkülözhetetlen falutársadalmi tankönyv minden a falun élő férfi és nő számára. Megrendelhető az EGE titkári hivatalában Cluj-Kolozsvár, Str. Andrei Muresan (Attila-utca) 10. A füzet ára 30 lej, postán ajánlva küldve 43 lej, utánvétellel küldve 51 lej.

EGYLETI ÉLET

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő összegek küldettek be:

1000 L. alapító díj részletet fizetett: Took F. Sepsiszentgyörgy.

1928. évre 150 L. tagdíjat fizetett: Szopos A. Kolozsvár.

1929. évre 350 L. tagdíjat és E. G. pótdíjat fizetett: id. Siklód I. Szibeth entalva, Bogdán K. Kézdi-mártontalva, Szilágyi S. Bálgeji (150 L.), Kubinyi B. Papfalva, dr. Szász F. Kolozsvár, gr. Degenfeld gazd. Erdőszáda, Hitelszövetkezet Nagyerénd.

1929. évre 300 L. tagdíjat és F. G. pótdíjat fizetett: Fülöp F. Bun, Vajna G. Ksztpál, P. Ferencz P. Szék.

1930. évre 300 L. tagdíjat és E. G. pótdíjat fizetett: Glück F. Gyulafehérvár.

Vegyes közlemények

Béldi Kálmán gróf halála. Folyó hó 20-án béldi birtokán elhunyt gróf Béldi Kálmán. Béldi Kálmán grófban az erdélyi magyar gazdatiszadság egyik legmunkásabb tagját veszítette el. Törhetetlen szorgalmával és magas színvonalú szakképzettségével olyan mintagazdaságot teremtett, melyet Erdély mintagazdaságai között mindig az első helyen emlegettek. Béldi Kálmán gróf halálával egyik legrégebbi tagját gyászolja az E. G. E.

A Kolozsvári Gazdasági Egylet, mely 1885-ben alakult és a kolozsvári kisczárdaikat tömörítette magába, még a békeévekben ingatlant vásárolt a Magyar-utca végén székház építés céljaira. Annak idején az egyletnek nem volt annyi készpénze, hogy a megvásárolt ingatlant egy összegben fizethesse ki, ezért hitelbe vette meg a telket, és Kolozsvár város tanácsát kérte meg kezesül. A városi tanács el is vállalta a jótállást azzal, hogy addig, amíg a vételár teljes kiegyenlítésre nem kerül, az ő nevére legyen bekebelezve. Később az ügy rendezése kapcsán kérte a várostól a törlési engedély kiadását. A tanács 10 év óta halasztotta az ügyet, érthetetlen okokból azonban döntést a legutóbbi időkig nem hozott, bár az ügy ötször került a városi ügyész jogi véleményezésére e é, amely minden esetben kedvező volt. A folyó hó 15-én tartott városi közgyűlésen ismét szóba került a régóta vajdó ügy. A közgyűlés végre elismerte a G. E. igazgató és elhatározta a törlési engedély kiadását. Ebben nagy érdeme van dr. Kertész Jenő ügyvéd magyar városi tanácsosnak, aki minden

alkalommal az ügy teljes ismeretében tárgyilagosan világította meg az ügy állását és védelmébe vette a kisczárdaikat és kisczárdaikat magába tömörítő egyesület jogos kérését.

Értesítés. Minden szőlőtulajdonos vagy bérlő köteles nov. 30-ig bejelenteni az idei és a tavalyról maradt bormennyiségét. A bejelentő lapokat a fél kell kitöltse. Akik elmulasztják bejelenteni készletüket először, 1—5000 L-ig, ismétlődés esetén 5—50.000 Lei-ig büntethetők.

Új érdekltség a „Minerva” biztosító rt.-nál. Az erdélyi kisebbségi egyházak által alapított „Minerva” biztosító r.-t. életében nagy horderejű változás állott be, érdek és munkaközösséget teremtett a szabi szász „Transylvánia” bank és biztosító r.-t.-gal. Ezzel a két kisebbségi biztosító intézetet a kisebbségi együttműködés célját munkálja, ami kisebbségi szempontból igen öröndetes jelenségnek könyvelhető el. A „Minerva” ujonnan megválasztott igazgatójának az élén továbbra is megmaradt elnöknek báró Józsika Gábor, Erdélyi r. kath. státus és az E. G. E. elnöke. Az új igazgatóság tagjai sorában Inczedy-Joksmán Ödön, Gyárfás Elemér dr., Szent-Iványi József dr., László Endre, Sándor Béla, Vékás Lajos dr., Mester Mihály, Nagy László dr., Berybiter Hans, Krausz Frigyes dr., Krausz Frigyes dr., Janszering Adolf és Niedermayer Hermann foglalnak helyet. A felügyelő bizottság tagjai: Abrudbányai Ede dr., Sulyok István dr., Szöllösy János dr., Torday József és Török Bálintot választották be.

Mezőgazdasági kiállítás Bethlenben. A Szamosmegyei Gazdasági Egylet október hó 13—14 napjain Bethlenben mezőgazdasági kiállítást rendezett. A kiállítást gazdag műsor kísérte párhuzamosan, amely sok hasznos és élvezetes órát szerzett a kiállításra összegyűlt gazdáknak. A kiállítást 13-án gróf Bethlen Béla egyesületi elnök nyitotta meg. A kiállítás az iskola udvarán és két nagy termében volt igen csinosan elrendezve. A kiállítás sikereit dr. Nagy Endre Sz. G. E. titkárt illeti az elismerés, ki fáradságot nem kímélő munkával hozta össze a kiállítás gazdag anyagát. Az iskola udvarán láttuk gróf Bethlen László gazdaságának gazdag burgonya kiállítását, gyümölcsfa csemetéit, füzvesszőből fonott kerti butorait, kosarait, stb. A teremben az egyes községek gazdaköreinek és magános gazdáinak gyümölcs, szőlő és termény kiállítását. A közönséget a kiállítás tartama alatt rádió hangverseny szórakoztatta. A két napig tartó kiállítást gazdasági előadások, traktor és egyéb gazd. gépbemutató, gazdasági tárgyú mozi előadás tették változatossá és tanulságossá.

Garoflidék gazdaggyűlése Erdélyben. Garoflid volt földművelésügyi miniszter felhívással fordult a kisczárda társadalomhoz, az általa alapított agrár ligába való tömörülés érdekében, mely a kisczárdaikat pártállásra való tekintet nélkül, politika mentesen akarja az általános mezőgazdasági érdekek védelmére sorompóba állítani. Nov. hó 10-re az agrár liga nagy gyűlést hirdet Temesvárra és nagy propagandát fejt ki sikere érdekében. Az erdélyi kisczárda örömmel nézik Garoflid akcióját, mint minden akciót, ami tényleg a mezőgazdaság érdekeit szolgálja, de sokkal helyesebb lenne, ha Garoflid a propagandáját csak a román gazdák körében folytatná és a kisebbségi gazdákat meghagyná az ő többszöri mezőgazdasági érdekképviseleti szerveiben. Garoflidnak inkább arra kellene törekednie, hogy a kisczárda társadalmi szervezkedését a többség erejénél fogva megkönnyítse, hogy minden nemzet a maga mezőgazdasági érdekképviseleti szervébe tömörülve erős gazdfrontot alkothasson kifelé. Különben Garoflid neve nem ismeretlen a gazdák körében. Ő volt az, aki a mezőgazdasági szeszgyárakat tönkre tette, melyek pedig különösen a Székelyföld terményértékesítésében nagy szerepet játszottak. A Székelyföld különleges földrajzi fekvése miatt mezőgazdasági terményeit nagy részben ipari

feldolgozásban értékesítette a mezőgazdasági szeszgyárak révén. Azzal, hogy Garoflid tönkretette a mezőgazdasági szeszipart, a legnagyobb válságba sodorta a Székelyföld mezőgazdasági termelését és általában az erdélyi mezőgazdaságot. Ha tehát Garoflidnek puritán szándékai vannak a mezőgazdasági helyzet előmozdításában, úgy első sorban is tegye jóvá a gazdákkal szemben elkövetett végzetes hibáját, hogy hinni tudjunk szándékai őszinteségében.

Katonai lórekvirálások. Az őszi hadgyakorlatok alkalmával ismét aktuálissá vált a lórekvirálás. A lórekvirálás most az őszi munkák idején különösen érzékenyen érinti a gazdaközönséget. A marhaállományban beállott nagymérvű szájszél- és körömfájás annyira legyengítette az állományt, hogy az őszi szántás tekintetében e miatt kizárólag lovakra vannak utalva. Általában nagyon helyes lenne bevezetni, hogy a lórekvirálásokat évről-évre felváltva eszközöljék, ezokat a gazdákat, akik az egyik évben már beszolgáltatták lovukat, a következő évben kimélték meg a rekvirálástól.

A francia gazdák helyzete is katasztrófális. A napokban Tardieu francia belügyminiszter ecsetelte azt a szörnyű gazdasági válságot, amelyben az európai gabonatermés szinylődik és nyíltan rámutatott arra, hogy ezt a katasztrófát az amerikai termelők kiméltelen harca idézte elő. Tardieu felvetette azt a gondolatot, hogy az európai államok gazdáinak egységes szervezetbe kell tömörülniök és közös akcióval kell lebonnyolítani a terményértékesítést. A szervezetnek — Tardieu szerint — egész Európára ki kell terjednie, mert csak így vehetik fel eredményesen a harcot az amerikaiak ellen. Ebből láthatjuk, francia gazdák helyzete is katasztrófális. Mint értesülünk, a budapesti magyar exportőrök Magyarországot, Jugoszlávia, Csehszlovákia és Románia gabonatermésének csoportja is egységes értékesítése ügyében meg tették már a lépéseket és így remélhető, hogy már a jövő évre fel lesznek készülve az amerikai terror árukkal szemben úgy Magyarországot, mint az utódállamok területén.

A cukorrépa átadások aránylag zavartalanul és nagyobb panaszok nélkül folynak az idén. Egyedüli nagyobb panasz volt több állomáson az átvételnek ideiglenesen való beszüntetése. A helyzet különben is az volt, hogy a kedvező időjárás mellett a termelők igyekeztek minél hamarabb kiszedni és átadni a répát. Ennek az lett az eredménye, hogy a gyárban nemcsak a rakodók, hanem azok környéke is annyira megtelt répával, hogy több répát a gyár udvarán lerakni, elhelyezni nem lehetett. E tényről a Szövetség meggyőződést szerzett és adott esetekben a termelőket a helyi ellenőrök útján igyekezett megnyugtanni. A répa minőségét illetőleg, az általában jónak mondható. Az idén a répa sokkal könnyebb, mint pld. a tavaly volt. Ennek oka a tartós szárazságban keresendő. Így a holdankénti átlag termések is látszólagosan alacsonyabbak lesznek a ténylegesnél.

50 lei a burgonya mázsája. Rettenetes helyzetbe sodródtak a gazdák a Székelyföldön. Minden határtól távol és kiviteli lehetőségtől megfosztva értékesíthetetlenül hever minden terményük. A burgonyát pld. már 50 L.-ért kínálják mázsánként. Ezt a katasztrófális helyzetet főleg Garoflidnak köszönhetik, aki minisztersége idején a regáti gyenge minőségű rosz borok védelme érdekében megölte a székelyföldi szeszgyárakat, amelyek a székely gazda terményét dolgozták fel. A székely gazda tönkremenetele nem fáj Garoflidnak, aki most szervezkedésre hívja fel a gazdákat sorsuk javítása érdekében. De közbe elárastotta a Székelyföldet a jó erdélyi borok helyett a regáti borokkal, amelyeknek csak a dohos és penészes hordó izéről lehet megtudni, hogy bor és nem káposztalé. A káposzta savanyúsága elüti a dohos büzt, de a boré nem. Legalább a méhészeknek Kovásznán ilyen bort mért a nyári vándorgyűlésükön a korcsmáros.

A kormány sürgeli az oborok felállítását. Az ipar és kereskedelemügyi minisztérium szigorú utasítást küldött az erdélyi és bánági Kereskedelmi és Iparkamarákhoz, hogy a legrövidebb idő alatt fejezzék be az oborok szervezési munkálatait és az okirálási különleges gabona és állatvásárokat nyissák meg a forgalom számára. Amint ismeretes, másfél évvel ezelőttre nyulik vissza a kormány az intézkedésre, amellyel az oborok rendszerének Erdélyre és a Bánagra való kiterjesztését tette kötelezővé. Annak idején a Kereskedelmi és Iparkamarák, melyeknek hatáskörébe utalta a törvény az intézkedések foganatosítását, rendre felszólaltak a csatolt területek viszonyainak meg nem felelő gabona és állatvásárok meghonosítása ellen. Ennek a lényege tulajdonképpen az, hogy egy véka kukoricát vagy egy malacot sem lehet eladni a bekerített vásártéren kívül és vásári illeték fizetése nélkül. Ugy látszik a kormánynak sok pénzre van szüksége és azért akarja ezt az újabb adózási módot meghonosítani. Egy alkalommal több lesz a fizetésre és a hivatalos eljárásokra, ha az obor törvényt életbeléptetik Erdélyben.

Leszállították a Distol árát. A Chinoi az alacsony gabonaárakra való tekintettel a folyó évre leszállította a Distol árát. Juhok részére egy tok 11 L., a szarvasmarhák részére pedig 32 L. A Distol az egyedüli biztos gyógyszer a juhok és szarvasmarhák májméltelykórja ellen. Vizsgáljuk meg juhainkat, a sárguló szemű, golyvás juhokat biztosan a méltelykór bántja. Az ilyen juhok kezelés nélkül elhullanak, kezeléssel 3 nap alatt tökéletesen meggyógyulnak.

Gyümölcszedés idején látják a gazdák és kerttulajdonosok legnagyobb kárát annak, hogy a gyümölcsfaikat nem gondozzák, nem permetezik az e célra készült speciális növényvédelmi szerekkel. A gondozatlan fák természetlenül maradnak, parlagon hever a terület, vagy ha teremnek is ragyás, rothadásos, férges, apró a termés. Ha gyümölcsfaikat télen és nyáron egyszer vagy kétszer megpermetezzük úgy, amint ezt a szőlősgazdák a szőlővel teszik, fánk kérge mindig tükörsima, egészséges növése, termése egyenletes, ép lesz. A permetezés módját, anyagát az Erdélyi Gazdasági Egylet lomhullás után be fogja mutatni Kolozsváron. A bemutató idejét és helyét közölni fogjuk olvasóinkkal.

Exportprémiumok Amerikában. Az Unió szenátusa harmadszor fogadta el a mezőgazdasági termékek exportprémiumának tervét. E terv szerint az exportra kerülő mezőgazdasági termények kiviteli prémiumban részesülnek. Igaz, hogy Hoover elnök már két ízben élt vétő jogával és a prémiumtervezethez nem járult hozzá, valószínű, hogy az elnök álláspontja ezuttal sem változik meg. Ha azonban Hoover várakozás ellenére szentesíteni fogja a prémiumtervezetet, Európa mezőgazdasága a dumping következtében a mainál is katasztrófálisabb viszonyok közé jut.

* A „Royal” Cirkusz Kolozsvárt. A főposta mögött minden este 9 órakor nagy előadást tart a D. C. Milea igaz ató vezése alatt álló „Royal” Cirkusz. Minden csütörtökön, szombaton és vasárnap d. u. 4 órakor tejes műsorral nagy matinéet tart. Különösen figye emre méltók az igazgató által be anított lovas mutatványok és a híres Mauzi kötélátúzó számai. Minden este 11 órai kezdettel nemzetközi birkozó verseny van, melynek fénypontja a magyar világbajnok Czaja József, aki eddig minden ellenfelét kenterben verte.

Többtermelés gazdagodáshoz vezet!

A többtermelés módja az alábbi értékes szakkönyvekből ismerhető meg:

Allattenyésztés.	Lei.	Mezőgazdaság.	Lei.
Bernátsky—Krenedits: Baromfitenyésztés	143—	Bernátsky: A mezőgazdaság alapelvei . . .	109—
Dorner: Sertésenyésztés, 2 kiadás . . .	612—	Gazdák könyve . . .	170—
Guoth: A pata és csülkök ápolása . . .	289—	Gyárfás J.: A szántóföld helyes mivélése . . .	102—
Ilés Lajos: Nyúl- és kecskenyésztés . . .	136—	Kadocsa: Mezőgazdasági növényeink fontosabb állati ellenségei . . .	129—
Kovács B.: Juhtenyésztés és gyapjuisme . . .	102—	Mátié: A főbirtok r. formtörvény és novella . . .	326—
Krenedits: Baromfi tenyésztés, 2. kiadás . . .	143—	Mezőgazdaság lexikon. Szerkeszti Bezeredy Adorján és Szilassy Zoltán. Két kötet . . .	1632—
Mócsy: Lótenyésztés . . .	88—	Prack: A kibirtok helyes berendezése . . .	109—
Répássy M.: Édesvízi halászat . . .	95—	Rerrich: A ke. tes ház . . .	102—
R-vész Gyula: A sertések nevelése . . .	51—		
Schandi J.: Szarvasmarhatenyésztés . . .	109—	Méhészet.	
Szönyei Lórántné: A modern csirkefarm . . .	136—	Ignác Sándor: Méhészet. 3. kiadás . . .	136—
		: Méhészeti kiskaté . . .	37—
Gabonafélék termesztése.		Szőlő, bor.	
Hauser J.: Vetés- és növényápolás . . .	129—	Bernátsky: Szőlőmivélés . . .	129—
Papp M.: A gabona élék helyes termesztése . . .	48—	Osztrovszkiné: Szőlő és must . . .	190—
Gyümölcsstermesztés és értékesítés.		Peitenkoffer: A bor, annak készítése és kezelése . . .	286—
Bernátsky: Gyümölcs-kertészet . . .	136—	Rombay Dezső: Szőlőmivélés . . .	122—
Buchta Győző: A gyümölcs- és zöldségfélék értékesítése, eltartása és konzerválása . . .	158—	: Szőlőmivélés. Kötve . . .	156—
Hérics-Tóth-Osztrovszky: Gyümölcsök szeszipari feldolgozása . . .	143—	Takarmánynövények termesztése, rét, legelő.	
Horn János: Gyümölcsstermesztés . . .	340—	Bittera: A kukorica mint szemeste mény és mint takarmánynövény . . .	95—
Szemere László: A háztartási konzervkészítés ábécéje . . .	109—	Dorner: Rét- és legelőmivélés . . .	476—
Kerti növények termesztése.		Erekly K.: A zöldtakarmánymalom és a nagy istállóüzemek . . .	158—
Bernátsky: Az ehető gomkák . . .	143—	Fehér: Takarmánynövények termesztése . . .	68—
: A veteményes kert . . .	190—	Károly Dezső: Rét- és legelőmivélés . . .	136—
Bittera: Kender és len . . .	102—	Talajmivélés.	
Csérer Gyula: A konyhakert . . .	48—	Ballenegger R.: Talajmivélés és talajjavítás . . .	68—
Darvas: Hazai gyógynövényeink ismertetése . . .	255—	Bittera: Mútrágyák és mútrágyázás . . .	150—
Darvas—Magyar—Kossa: Hazai gyógynövényeink ismertetése és orvosi használata . . .	510—	: Szerves trágyák . . .	61—
Dorner B.: Burgonyatermesztés, 2. kiadás . . .	143—	Dorner Kereskedelmi trágyák . . .	496—
Ilés Lajos: A citok, köles, repce, mák és napraforgó termesztése . . .	61—	Herzfelder: Szekes talajok javítása . . .	63—
Magyary-Kossa: Hazai gyógynövények hatása és orvosi használata . . .	255—	Wildt: Gazdasági vegytan . . .	102—
Sávoly: Ezer utbaigazítás a gyakorlati kertészetben . . .	218—	Tejgazdaság.	
		Éltető: Vaj- és sajtgyártás . . .	136—
		Gratz O. ró: A kisgazda fejőstehene és tejgazdasága . . .	122—

234 Alábbi szelvényt vágja ki, töltsse ki és küldje be:

T. LEPAGE könyvkereskedés, Cluj-Kolozsvár.

Kérem utánvétellel, számlámra, a következő szakkönyveket:

Névalírás és cím:

Gazdasági egyesületi porcsávázó gép. Az Alsófehérvármegyei Gazdasági Egylet egy modern Porzol porcsávázó gépet szerzett be, amelyet a tagjai rendelkezésére bocsátja díjtalanul, Nagyenyeden Müller Zoltán ügyvéd úrnál. Az Erdélyi Gazdasági Egylet Porzol porcsávázója díjtalanul áll a gazdaközönség rendelkezésére. Kívánatos volna, hogy ne csak a gazdasági egyesületek, hanem a falusi gazdakörök is szerezzenek be tagjaik részére egy-egy porcsávázó gépet.

Közös gyümölcsfa és szőlőoltvány beszerzés. Az Erdélyi Gazdasági Egylet értesíti a Kolozsvár és vidéki gyümölcs, szőlő és kerttulajdonosokat, hogy az idei őszen is közösen hozat gyümölcsfa csemetékét, diszcserjéket, bokrokat, szőlőoltványokat I. oszt. minőségben, kedvezményes áron. Akik a szükségletüket az egylet útján óhajtják beszerezni, 15 napon belül jelentsék be ezen szándéukat az E. G. E. titkári hivatalánál Cluj—Kolozsvár, Str. Andrei Muresan-Attila-u. 10. szám alá.

A gyümölcsfák védelmének jelentősége. Magyarországon egy 35 holdas elhanyagolt, de fiatal 18 éves gyümölcsös 70 mázsás terméseket adott. A Chinoin gyár, mely az Erdélyben is jól ismert Enda, Sulfarol, Tutokil, Thanol, stb. elnevezésű és különféle növényi kártevők elleni védekező szereket gyártja, kibérelte a tavaly a fent említett gyümölcsöst felébe. A tél folyamán a fákat rendbe szedte, permetezte, úgy amint ezt Kolozsváron az E. G. E. is bemutatta az érdekelteknek és az idén 6 vagon szebbnél-szebb és féregmentes almát szüretelt le. Vagyis romániai viszonyok mellett 8 L-be számítva kg.-ját az almának, 480.000 L. bruttó jövedelmet hozott a 35 hold gyümölcsös. Érdemes tehát fáinkat télen és nyáron permetezni, védeni a kártevőktől.

Romániában csak egy fél pár cipő jut egy emberre. A Bánsági Gyáripárosok Szövetsége most megtartott közgyűlésén a nagyipar is elszirta gazdasági keserveit és egyhangulag megállapította, hogy miután agrár államban élünk, a fogyasztók nagyrésze agrárius, akiket az agrár reform annyira tönkre tett, hogy vásárló erejük a minimálisra csökkent. Amerikában 4, Németországban, Csehszlovákiában stb. 3 pár cipő jut egy emberre átlag. Bizony mi is fájdalmasan érezzük, hogy a kabátunkat már elvették, cipőnknek is már csak a fele van meg, pedig itt a hideg tél, sőt ma holnap az ingünkbe is rákerül a sor, olyan vehemenciával hajtják az adót és annyi baj éri a kisgazdát egyébként is nyomoruságos helyzetében.

Az állatexport visszaesett a száj és körömfájás miatt. A töldmivelésügyi minisztérium a száj és körömfájás által nem fertőzött vidékek zárlatának feloldására megtette az intézkedéseket. A külföldi piacokon a felhajtás 30—60%-kal csökkent az egészségügyi zárlat miatt.

PIAC.

A brailai tőzsdei árak. Elsőminőségű buza hliterenként 80 kg. 670 lej, buza hliterenként 77 kg., 5 százalék idegen anyaggal 610 lej, rozs 435 lej, árpa 64 kilós, 5 százalék idegen anyaggal 410 lej, zab 315 lej, ujtengeri 425 lej, moldvai bab 1450 lej, lencse 1400 lej, borsó 480 lej. Az árak Braila obor (tőzsde) értendők.

Vajudik a heremagüzlet. Az előző évek 40—70 lejes áraival szemben az idén a vidéken 10—15, Kolozsváron 18—20 lejes áron indult meg a heremag üzlet. Az európai híru erdélyi heremag árát a lengyel termés rontja és hozzájárul az a körülmény, hogy nincs olyan alacsony ár, amelyért a lengyel kereskedelem ne adna árut. Sok tavalyi mag is van még raktáron, úgy a termelőknél, mint kereskedőknél. A tavalyi áru iránt az érdeklődés

még gyengébb. A heremagtermelők helyzete kétségbeeső, mert a mai áráért helyenként még a kicsépelgetési költséget sem kockáztatják meg.

Terményárak. Bánáti I.-a buza 560 lei, gyengébb minőség 460—480 lei. A zab kizárólag jó minőségű, fehér rostált zab helyezhető el 300—310 lejes áron. Az árpa ára 280—300 lej. Bab exportra 1500—1600 mázsája.

Állatárak Nagyenyeden. Prima ökör párja 35—40.000 leiért. — Félig hizott sertés kg.-ként 45—46 lej.

Almaárak Erdélyben. Az első osztályú alma ára minőség szerint 7—10 lej között változik kilónként az eladó raktára. A körte ára 8—12 lej. A dióért Kisküküllőben vékánként 300 lejt kérnek. A kereslet a magas ár miatt igen csekély. Almát, jelentékenyebb mennyiséget adtak el a fenti árakon Nagybányán, Kolozsvár és Torda vidékén.

Mustárak Erdélyben. Az erdélyi mustárak vidékenként és minőség szerint változóak. Az Érmelléken 13—15, az Aranyos mentén 14—16—18, Erdély Hegyalján 20—22, Küküllő mentén 18—20, Gyulafehérváron uradalmi tételnél 20—30 lej között mozognak a mustárak. — Helyenként minőség szerint fizetik a mostot és pedig klosterneuburgi cukor fokónként 1 lejjel. Tájékozásul közöljük a leggyakrabban használt mustmérők összehasonlító táblázatát azzal a megjegyzéssel, hogy a táblázatban a Babó szerinti cukorsúly százalékot mutatót rovat felel meg közhasználatban klosterneuburginak nevezett cukormérőnek. E mustmérő + 14 R^o, vagy + 17.5 C^o mellett mutatja a must tényleges cukortartalmát.

Leggyakrabban használt mustmérők összehasonlító táblázata:

Oechsle szerint (fajsúly fokok)	Babó szerint (cukor súly százalék)	Pilitz és Haas szerinti (cukor-súly százalék)	Wagner szerint	Oechsle szerint (fajsúly fokok)	Babó szerint (cukor súly százalék)	Pilitz és Haas szerinti (cukor-súly százalék)	Wagner szerint
51	10.5	8.2	7	91	18.3	17.5	—
52	10.7	8.5	—	92	18.6	17.8	—
53	10.9	8.7	—	93	18.6	18.0	—
54	11.1	8.9	—	94	18.8	18.2	—
55	11.3	9.1	—	95	18.9	18.4	—
56	11.5	9.4	—	96	19.0	18.6	—
57	11.7	9.7	—	97	19.2	18.8	—
58	12.0	9.9	8	98	19.3	19.0	—
59	12.2	10.1	—	99	19.5	19.2	13
60	12.4	10.4	—	100	19.7	19.4	—
61	12.6	10.6	—	101	19.9	19.6	—
62	12.8	10.8	—	102	20.1	19.9	—
63	13.0	11.1	—	103	20.3	20.1	—
64	13.3	11.3	—	104	20.5	20.3	—
65	13.5	11.5	—	105	20.8	20.5	—
66	13.7	11.8	—	106	21.0	20.7	—
67	13.9	12.0	—	107	21.2	20.9	14
68	14.1	12.2	—	108	21.4	21.1	—
69	14.3	12.5	—	109	21.6	21.4	—
70	14.4	12.7	—	110	21.8	21.6	—
71	14.6	12.9	—	111	22.0	21.8	—
72	14.8	13.2	—	112	22.2	22.0	—
73	15.0	13.4	—	113	22.4	22.2	—
74	15.2	13.6	—	114	22.6	22.4	—
75	15.4	13.8	10	115	22.8	22.6	—
76	15.6	14.1	—	116	23.0	22.8	15
77	15.8	14.3	—	117	23.2	23.1	—
78	15.9	14.5	—	118	23.5	23.3	—
79	16.1	14.7	—	119	23.8	23.5	—
80	16.3	15.0	—	120	24.1	23.7	—
81	16.5	15.2	—	121	24.3	23.9	—
82	16.7	15.4	11	122	24.6	24.1	—
83	16.9	15.7	—	123	24.9	24.3	—
84	17.1	15.9	—	124	25.2	24.6	—
85	17.3	16.0	—	125	25.5	24.8	16
86	17.4	16.1	—	126	—	25.0	—
87	17.6	16.4	—	127	—	25.2	—
88	17.8	16.8	—	128	—	25.4	—
89	18.0	17.1	—	129	—	25.6	—
90	18.2	17.3	12	130	—	25.8	—

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA: szavanként 4 lei. Vastag betűvel szedett szavak kétszeres áron számíttatnak. Legkisebb apróhirdetés díja 40 lei.

Hosszu gyakorlattal, szerény igényll okleveles gazdatiszt azonnali vagy későbbi belépésre állást keres. Cím a kiadóban. 259

AMBROSI, FISCHER & CO
AIUD, JUD. ALBA
Catalog gratis

A t. gazdák figyelmébe!

Használjatok az őszi vetésekhez műtrágyákat különösen

Szuperfoszfátot

mely könnyen oldható foszforsavat tartalmaz, mert csak így lehet nagy terméseket elérni.

Ajánljuk különösen a szuperfoszfátot könnyen oldható foszforsavtartalommal. A beltartalmat garantáljuk és eladunk bármely mennyiséget könnyű fizetési feltételek mellett.

Birtokunkban van számos elismerőlevél azon gazdák részéről, akik szuperfoszfátot használtak. Érdeklődők forduljanak rendelés vagy bármilyen felvilágosítás ügyében a társaság központi irodájához vagy pedig képviselőinkhez.

„PHÖNIX“

Fabrică de Acid sulfuric și produse Chimice, Soc. Anonimă
Baia-Mare 244

Szőlőoltványok

Amerikai sima és gyökeres vesszők legjobban és garantált fajtisztán kaphatók
Gaspari Fr.-nél Medgyesen
(Jud. Târnava-mare.) 269

Árjegyzék kívánatra!

Sürgős szükségem van néhány tonna elsőrendű friss vagy szárított magyar, pirosfőréssű havasi

tüdővirágggyökerre,
(Gentiana)

azonnali fizetés mellett.

Ajánlatokat kérünk 270

Radix, H. Nowak,

Wien, XXI. Steigenteschgasse 1. címre.
Leveleket kérünk lehetőleg német nyelven.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank RT.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii (volt Mátyás király-tér) 7. szám.

Fiókjai: Temesvár, Dé, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon.

SAJÁT TÖKÉI: 97 MILLIÓ LEJ.

Affiliált intézetei: Torda-aranyosvármegyei Takarékpénztár Rt. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron, Szászrégenvidéki Takaré és hitel Rt. Szászrégenben, Népbank Rt. Bánffyhadon és Szamosújvári Hitelbank Részv.-Társ Szamosújváron. Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizabély. — Betéteket elfogad. Árraktár a vasut mellett. 2804

Az

264

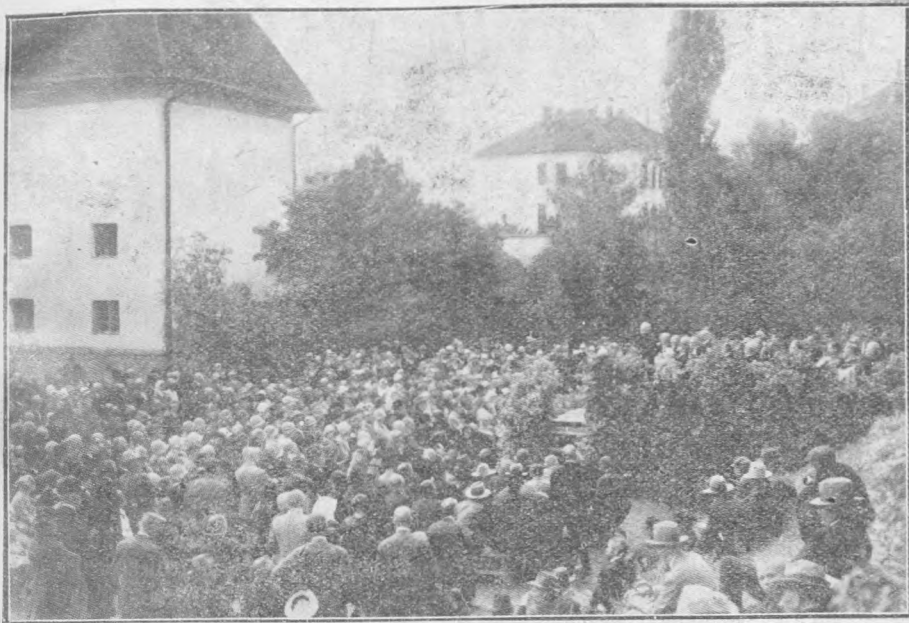
Ambrosi szőlőoltványtelep Medgyes-M. diaş

Tul. Dr. AMBROSI ALFRED

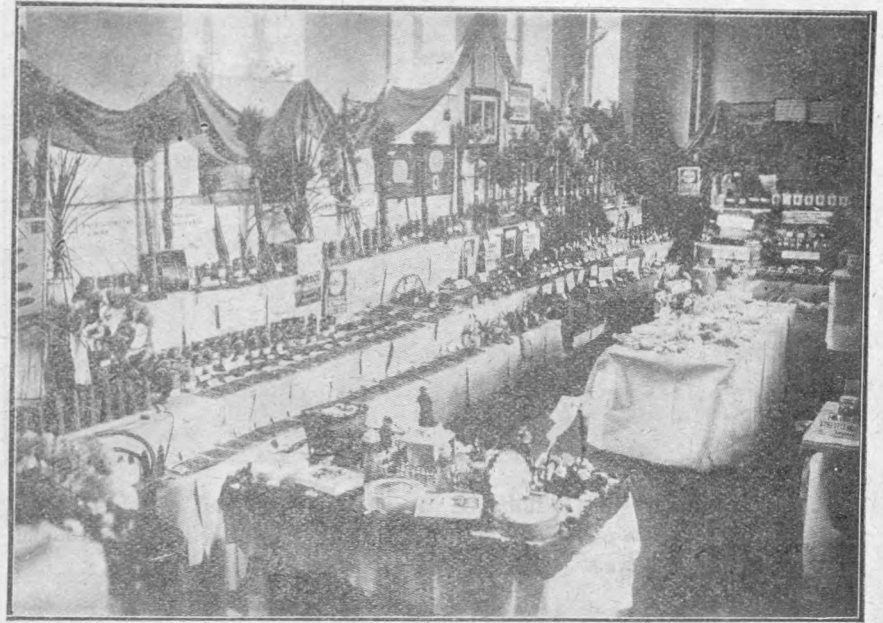
szállít elsőrangú és garantált fajtisztá minőségű szőlőoltványokat, amerikai alany vesszőket. — Kérje új árjegyzékünket.

Képek a sepsiszentgyörgyi kiállításról.

Az E. G. E. által szeptember hó 14.—16. napjain Sepsiszentgyörgyön rendezett mezőgazdasági, ipari és kisállatkiállítás egyes részleteit alább mutatjuk be tisztelt olvasóinknak képekben.

A Székely Nemzeti Múzeum 50 éves fennállásának emlékére rendezett diszközgyűlésről készült felvétel. A gyűlés a szabad ég alatt folyt le, mert nem volt terem Sepsiszentgyörgyön, mely befogadta volna az ünnepélyre egybeseregülő tömeget.

Részlet a mezőgazdasági kiállításról. A képen láthatók: a Becássy Testvérek, a papolci Hitelszövetkezet, Kremitzkyné-Fröhlich Ilona, a Chinoin Porzol kiállítása stb.

Hogyan bánjunk el leghelyesebben a szőlőtörkölyvel?

A szőlőtörkölyt szüret alkalmával, mihelyt véglegesen kisajtolták, azon frissen, szétmorzsoltsolt állapotban, széltől és téli hidegtől védett, fedett helyiségben, (sajtóház, erjesztőhelyiség stb.) hordókba, kádakba, vagy a földbe mélyített betontartályokba tömörűen legyömösöljük, betapossuk. A betaposott törköly tetejét 10—15 cm. vastagon szőlőlevéllel beborítjuk, erre 5—8 cm.-nyi rétegben tiszta homokot rétegezzünk, majd az egészet 15—20 cm. vastagon nedves anyaggal tapasztjuk be úgy, hogy az anyagréteg a hordó, kád, vagy betontartály szélén is túlérjen és a törkölyt a külső levegőtől jól elzárja.

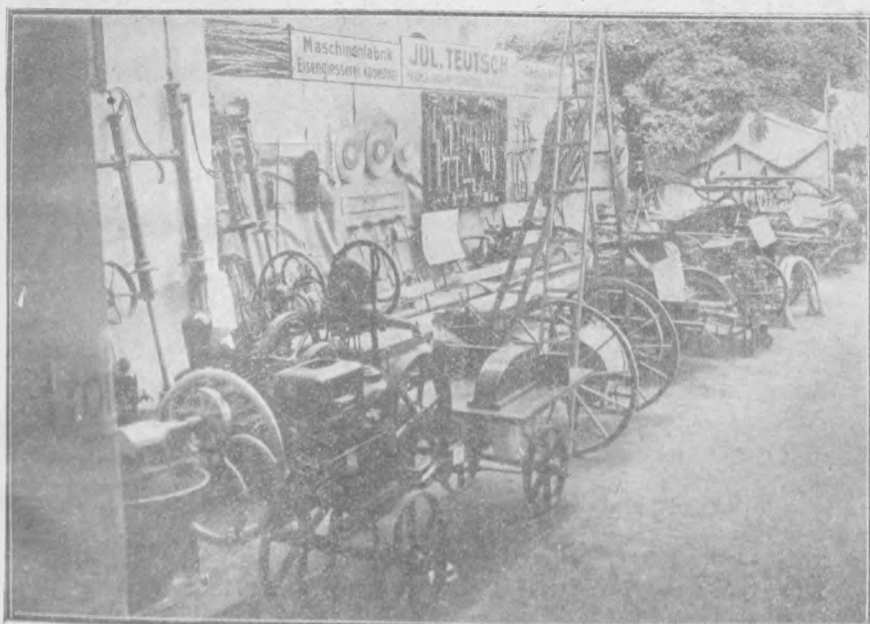
A törköly azonos minőségeit, mindig a szüretelés sorrendje szerint, lehetőleg egy-egy helyre tapossuk be, hogy a törköly kifőzéskor is lehetőleg ugyanaz az anyag kerülhessen egyszerre lepárlásra. A németországi rheingai és a saarmenti serrigi állami szőlőgazdaságokban a végből rekeszesen épített betontartályokat láttam, amelyeknek fönt nyitott rekeszei 220—250 cm.-nyi mélység mellett 80—100 cm szélesre és 130—150 cm hosszúra méretezettek. Ezek arra szolgálnak, hogy egy bizonyos időben a sajtolás alól kikerülő különböző törkölyféléseket egymástól elkülönítve lehessen a szükséges számú rekeszek felhasználásával er-

jedésre elraktározni, továbbá, hogy egy-egy rekesz tartalma arányban álljon majdnem a napi, heti lepárlásokkal. A német szőlősgazdák különösen a cuordusabb szőlőből származó, avagy például víznyomású sajtóból nagyon szárazra sajtolt törkölyhöz betaposáskor annyi vizet is elegyítenek, hogy a tömör törköly legfelső rétegei már a vizes rétegekből kiálljanak. Ennek az a célja, hogy a törköly tulságosan föl ne melegedjen s meg ne fülledjen és ezáltal ne álljanak a szeszveszteségek elő. A vizezéssel felhígítjuk a növényi védekezőszerekkel törkölyre vitt élesztő mérgeket. A levegőtől való elzárás is tökéletesebb. Az eladásra szánt törkölyt felvizezni nem szabad. A vízzel való felöntés az erjesztés és lepárlás helyén eszközölhető.

Teljesen helytelen a szőlőtörköly eltartása többé-kevésbé hibás hordókban vagy kádakban, különösen a szabadban, főleg akkor, ha a törköly felül sincsen lehető tökéletesen elzárva a küllégtől, mert a tél fagyja, a szelek esetleg megrepedő agyagrétegeken át becsorgó csapadékvizek vagy a beáramló levegő a keletkezett szeszt és zamatot elpárologtatják és az ezeket elpusztító mikroorganizmusok (borvirágélesztők, ecetsav-, vajsavrothadást előidéző baktériumok stb) zsákmányául szolgáltatják ki, aminek eredményeképpen a szőlőtörköly néha majdnem értéktelenné válik. Szintúgy nem járunk el okszerűen, ha az egymásután elvermelésre kerülő különböző törkölyöket az eset-

Részlet a kiállítás mezőgazdasági csoportjáról. A képen K. Boér Sándor hidvégi gazdaságának aranyérmes nyert csoportos kiállítása látható.

Részlet a mezőgazdasági, gép és ipari kiállításról.

Részlet a mezőgazdasági, gép és ipari kiállításról.

